

gere aanvoer dan voorheen er in Nederland een goede voorraad van deze waardevolle bast opgebouwd kan worden. [fol. 1133] Men hoopt dat vurig en bij gouverneur Iman Willem Falck is er op aangedrongen dat zo efficiënt mogelijk te realiseren. In 1764/65 is er maar 3397 ammanam en 12.162 stuks areka verworven, wat met de voorraden vergeleken met het voorafgaande boekjaar maar 4817 ammanam en 1535 stuks meer is. Op de verkoop van 4106 ammanam en 22.500 stuks was de winst f 33.098, wat aanvaardbaar is. Men hoopt op verbetering en dat als voorheen de inlanders de areka zelf zullen aanvoeren. [fol. 1134] Het gaat goed met de verbouw van peper. Na het vertrek van de retourschepen verleden jaar is er 35.623 pond verworven. De inlander wordt aangespoord tot deze cultuur en tot die van cardamom, waarvan maar 1180 pond is ingekocht. Maar er is al jaren afgezien van de aanplant van Malabarse cardamom, omdat die op niets of aangevreten door de worm uitliep. Ook dit jaar was dat het geval. Betreffende de koffie is de aanbeveling van verleden jaar herhaald, omdat de verwerving tot 7683 pond was gedaald. Men nam met tevredenheid waar dat het bestuur verscheidene maatregelen tot verbetering van de handel in olifanten heeft genomen en dat er met het bestuur te Jaffna [fol. 1135] gecorrespondeerd is over de redenen van het verval daarvan.)

Met dat succes dat die bediendens wel het verval van dezen handel hadden komen op te geven aan de toenemende vaart van Queda, die een menigte van die animalen te Portonovo aanbrengeende, de markt bedorven, en aan 't verval der overwalse vorsten, die gewent waren een groot gedeelte hunner inkomsten daaraan tot staadhouderij te besteden, zonder egter aan het waare oogmerk te voldoen. 'tgeen de ministers ter sessie van den 14 october had doen besluiten eenige nadere propositiën te doen, behelzende hoofdzakelijk om zig op de best voegelijkste en minst schadelijkste wijze van de ongewilde, of uitgeschote, eliphanten te ontdoen, als om den handel van particuliere kooplieden te ruïneren door de onverkogte eliphanten te transporteeren na Portonovo, teneinde aldaar voor het geldende te werden omgezet.

Fol. 1135r-v.

(De Hoge Regering besloot van de eerdere instructies af te wijken. [fol. 1136] Als het onvermijdelijk is mag het bestuur de prijs van de allassen en onbeschadigde beesten zover als nodig verlagen, maar de minder sterke dieren te Jaffna, zoals vrouwtjes of kleine dieren, moeten voor iedere prijs verkocht worden. De getande dieren moet men op de vorige prijs laten. Bij deze prijsverlaging past uiteraard dat de inkoopsprijs evenredig verlaagd wordt. Naast deze instructies is er in de brief van 13 mei op gewezen dat de kosten van het onderhoud van 130 beesten in 1764/65 in de stallen en van de resterende 79 dieren per eind augustus [fol. 1137] van f 1827 niet alarmerend zijn. De uitgaven voor de armen van de Compagnie mogen evenmin uit het oog verloren worden, als die voor 30 ingezakte olifanten. Dit moet allemaal bekostigd worden uit de verkoop, die in het laatste boekjaar uit 13 mannetjes olifanten en 4 vrouwtjes samen t.w.v. f 20.092 heeft bestaan, wat nog f 6177 meer is dan het voorafgaande jaar. Wil men deze handel voortzetten dan moet men zich schikken naar de handel te Kedah en die van Maleise kooplieden, die tussen Arakan en Mergui opereren. Het bestuur zal daarover met de gouverneur van Coromandel overleggen. [fol. 1138] Het was zeer noodzakelijk dat het bestuur heeft besloten dat wannia Don Diogo Poevenella Mapane, die op $25\frac{5}{12}$ nog niet geleverde beesten er al voor $22\frac{2}{3}$ verantwoordelijk is, werd bedreigd met uitzetting uit de handel, als hij zijn rekening niet vereffende. Tevens is het juist dat de vidane te Jaffna, die de beloofde wijfjes olifanten van $5\frac{1}{2}$ cobidos niet had kunnen leveren en alles verwaarloosde, uit de dienst was ontslagen. Over het fokken van paarden is slechts op te merken dat die het afgelopen jaar maar vier goede springhengsten heeft opgeleverd. Men moet de inlossing van de belofte van het bestuur van verbetering maar afwachten, alsmede de uitleg over een tekort van 60 paarden op een totaal van 435. [fol. 1139] Dat aantal had men volgens de brief van 25 januari 1766 in voorraad moeten hebben in plaats van de 375 die de optelling aangeeft. In 1764/65 zijn er maar 2100 roggenvellen geleverd, wat 1500 minder is dan het voorafgaande jaar. De bestelling van roodververij is beter uitgevoerd. Er